

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Om Latinunderviisningen

Odense Cathedralskole.

Indbydelsesskrift

til

den offentlige Examen i Odense Cathedralskole
i September 1842.

Odense.

Trykt i Sempels Bogtrykkerie.

F o r e r i n d r i n g.

En af de vigtigste Fordelc for Underviisningen i de lærde Skoler, som Sagfordelingen til de ved Skolen ansatte Lærere kan yde fremfor Klassefordelingen, maa med Grund føges i den større Consegrvents i Underviisningsmethoden, den større indre Enhed i Sagets materielle og formelle Behandling, hvorved Disciplens Fremgang nødvendig maa vinde Betydeligt saavel i Omfang, som i Grundighed, under Forudsætning af, at Læreren i Saget selv besidder den fornødne videnskabelige Dygtighed og den rigtige Underviisningsmethode i det ham ene igjennem samtlige Skolens Klasser betroede Sag. Øpnacelsen af denne Fordel for Skoleunderviisningen, som Sagfordelingen kan medføre, er forbunden med flere Vanskeligheder, hvilke ved Lærernes nærværende Stilling ikke kunne undgaaes, naar en forholdsmaessig Fordeling af Disciplens Underviisningstid til de Sag, han skal lære, endog kun nogenlunde skal iagttaes, og de ved Skolen ansatte Læreres Dygtighed for de forskjellige Underviisningsfag skal tilbørlig benyttes, og Skolearbeidets Besværlighed nogenlunde ligelig fordeles imellem Lærerne. Dette vil ingen erfaren Skolemand nægte, ligesaas lidt som at Hovedfagene i de lærde Sko-

ler: de døde Sprog, Modersmalet, Religion, Historie og Mathematik kræve, i det mindste naar Underviisningen seer samtidig i 5 særskilte Underviisningsværelser, saamange ugentlige Timer, at de, med det for Tiden tilstaaede Lærerpersonale, enten aldeles ikke eller vanskeligt kunne bestrides af en Lærer, især naar Skolens øvrige Lærerpersonales individuelt forskellige, og desværre altfor ofte afverkende Dygtighed gjør det nødvendigt, at Lærerne i Hovedfagene tillige maae overtake et eller andet af de til den humanistiske Dannelsse i Skolerne henhorende Sag: de levende Sprog og Naturvidenskaberne samt de mekaniske Færdigheder, hvilket næppe nogensinde, efter Adjuncternes Stilling og hyppige Skifte, i de offentlige Lærde Skoler vil kunne undgaaes, saalænge ingen speciel Prøve for de vordende Adjuncter er befalet, og Skolens Rector altsaa kun høist sjeldent, naar han skal tilbørlig varetage Underviisningens Tarv, kan benytte den ham ved Adjuncters Ansættelse givne Tilladelse til at tildele den nye Adjunct det eller de Sag, som med Hensyn til at benytte Sagfordelingens Fordele kunde være snæltigt. Men uagtet en gjennemført Udførelse af Sagfordelingen til de ved de offentlige Lærde Skoler ansatte Lærere er for Tiden forbunden med store Vanskeligheder, vil og bør man dog stræbe at benytte dens Fordele, saavidt Omstændighederne tillade det, og Skolens Bestyrer har altid Grund til at vente, at hans Medlærere dertil villig staae ham bi. Saaledes er det lykkes mig ved denne Skole for Tiden at benytte Sagfordeling til een Lærer igjennem hele Skolen i Historie og Geographie, Mathematik, Geografi, Tydsk og Graast; til 2 Lærere i Danske og Religion. I Latin og Græsk er Underviisningen i de 2 nederste Klasser under 1 Lærer for hvert Sag; i de 2 øverste ville derimod Omstændighederne for Tiden ikke

tillade at overdrage disse Sag hvert til sin Lærer, hvilket, selv om de, som forhen i min Embedstid har været Tilsældet, tillode det, dog kunde have sine Betænkeligheder med Hensyn til, at naar Vacance indtraf i en af disse Lærerposter, kunde Underviisningen i et af disse Sag let komme til at lide for- meget under Vacancen. Men er nu en fuldkommen Gjen- nemførelse af Sagfordelingen i de offentlige lærde Skoler som oftest forbunden med store Vanskeligheder og med Hensyn til Latin kan anses umulig, saa maa det være høist magtpaa- liggende, især ved dette i de lærde Skoler saa vigtige Sag, saavidt muligt, ved en efter en fast og af Latinlærerne efter omhyggeligt Overlæg aftalt Plan at sørge for, at de Ulemp- per som ved dets Fordeling til flere Lærere kunde forvoldes, forebygges. Saaledes er denne forte Fremstilling af Latin- underviisningen i Odense Cathedralskole frem- kommen, som for en Del er foranlediget derved, at det ved at optage Prof. Madvigs Grammatik i Skolen var blevet nødvendigt, saalænge det forventede Udtog af den til Brug for de 2 nederste Klasser ikke er udført, at bes- stemme saa noigagtigt som muligt, hvad der af den ansaaes nødvendigt at lære i enhver af Skolens Klasser. Ved at offentliggjøré denne imellem vedkommende Lærere aftalte Plan for Latinunderviisningen, har man troet at opnæae et saa- vel for Skolen selv, som for de Forældre, der ved privat Underviisning hjemme ønske at forberede deres Børn til at indtræde i en af Skolens højere Klasser, vigtigt Dineeed. Disse ville nu kunne erfare det Maal, som i denne Skole op- stilles for enhver Klasse i Latinen, ligesom de ved det i for- rige Aar udgivne Program om den historiske Underviisning ville kunne erfare saavel Methoden, som det for hver Klasse bestemte Pensum i Historien; og da de endvidere af de Pro-

grammerne aarlig vedhestede Efterretninger om, hvad der i hvert Sag er foretaget i hver Klasse, kunne komme til Kundstab om de øvrige Sag, saa vil det blive dem muligt at erfare, hvad der i hver Klasse fordres af Disciplene.

Det er derfor, at disse Efterretninger i Særdeleshed anbefales til deres Opmærksomhed, som agte at benytte denne Skoles Underviisning. De egentlige Skolemænd ville i samme ikkun finde en Beretning om, hvorledes man her søger at lemppe de Ulempes, der ere uadfælelige fra Skoles underviisningen, som fra enhver menneskelig Indretning, saa at dens Hovedmaal, efter de for enhver offentlig lerd Skole specielle og jevnlig afværlende Omstændigheder, paa bedste Maade kan opnaaes.

Om Latinunderviisningen i Odense Cathedralskole.

Det lader sig vel ikke benægte, at skal Sprogunderviisningen i en lerd Skole føre til det tilsigtede Maal, da bør den være anlagt efter en bestemt Plan hele Skolen igjennem. Nauelig gjælder dette om det Sprog, der for Sieblifiket indtager og vel i lang Tid endnu vil komme til at indtage den øverste Plads iblandt de lærde Skolers Underviisningsgjenstande, nemlig det latiniske. Dersom virkelig den sidste Opgave for den humanistiske Underviisning skal være: at de gamle Sprog skulle være det Danmarks middel, hvorved de unge fortinlig skulle vennes til en klar og sharp Tænkning og den deraf betingede Correcthed og Lethed i Udtryksmaaden, da ansee vi det for at være af høieste Vigtighed, at Latinunderviisningen hele Skolen igjennem bærer Præg af, at den paa ethvert Stadum er bleven sig sin Opgave bevidst. Denne Skoles Latinlærere have derfor omhyggeligt drøftet denne Gjenstand imellem sig; de ere i Forening komme til den Erfjendelje, at de bør stræbe hen til, at Underviisningen i dette Sprog bliver anlagt saaledes, at der er i ndre Enhed i den, hvorved de forstaar, at de samme Grundsatninger gjen-

nemføres over hele Skolen; og at der tilslige er ydre Enhed, ved hvilken de især tænke paa, at de enkelte Klassers Undervisning er indrettet paa en saadan Maade, at den højere organist kan slutte sig til den lavere. De anse dette ikke blot for at være en Fordring, som en lærde Skole i og for sig kan gjøre til dem, især i vores Dage, da hele Livet kommer til en større Besindelse af sig selv, men ogsaa at det maa være Lærere og Disciple i lige Grad magtpaalliggende, at deres forenede Arbeide understøttes af den Magt, der ligger i en vel overvejet Plan og i Bestræbelsen for at kunne frembringe et organist Heelt. Endvidt vi ere af den Formening, at ogsaa Hensyn til de Fordringer, som Examen Artium opstiller, anbefaler en planmæssigere Undervisning end den, der hidtil har kunnet tilveicinges ved denne Skole, hvor dette Tag maatte fordeles til mange Lærere, af hvilke flere kun være ansatte her i kort Tid, saa ere de nysanførte Grunde dog os de overvejende. Endelig tror vi, at det kan være Forældre af Vigtighed at vide, hvad der kræves af Disciplene i hver Klasse, for at den private Forberedelse kan tillempes i Overensstemmelse med Skolens Plan; og dersor have vi udbedet os Rectors Tilladelse til at de Udviklinger, vi i det Følgende fremsætte, maa optages i Programmet for denne Skole i indeværende Aar.

Det ligger i Sagens Natur, at vi henvede bort Blif paa, hvad det endelige Resultat af den latiniske Undervisning i Skolen skal være, og altsaa bestemme, hvorvidt vi tror, at Undervisningen maa bringe det med de Disciple, der skulle erklæres for at være modne til Academiet. Denne Modenhed er, efter vor Formening, betinget saavel af hvormeget

Disciplene have læst, som af paa hvilken Maade de have opfattet og tilegnet sig det, samt hvorledes de kunne anvende det læste.

Vi formene da, at der bør fordres af en moden Dimentid, hvad det Skriftlige angaaer: at han skal kunne skrive, uden Hjælpemidler, en Oversættelse fra Dansk paa Latin og fra Latin paa Dansk af et for hans Udviklingstrin passende Stykke af rhetorisk, philosophisk eller historisk Indhold, uden væsentlige Fejl imod Sprogets Grammatik og Aand. Vi forklare dette noiere ved, at der fordres ikke blot en fuldstændig Sikkerhed i det Mechaniske og Schematiske af Grammatiken, men ogsaa en saadan Modenhed og almindelig Indsigts, at Disciplen med nogenlunde Lethed, Førighed og Præcision kan fuldføre det ham forelagte Arbeide. Endvidere vi erkjende, at der netop hvad dette Punkt angaaer kan finde nogen Forkællighed Sted, saa troe vi dog, at man i intet Væsentligt bør stille Fordringerne lavere, end vi her have gjort.

Hvad det Mundtlige angaaer, mene vi, at Disciplen ei alene bør kunne gøre Nede for de Forfattere, der ere gjennemgaaede i Skolen, men ogsaa besidde en saadan almindelig Kunstdab til Latinen, at han kan oversætte og forstaae en for hans Udvikling passende Forfatter, han ei for har læst. Med Hensyn til det Forste bør Dimentiden kunne give en sikker og correct Tydning; ved sikkert forstaae vi, at Disciplen er vis paa, hvad ethvert Udtryk betyder i og for sig, og hvad det betyder paa det givne Sted; ved correct, at de danske Udtryk ere adeqvate eller de rette betegnende for de latiniske. Men vi henregne til Tydningen naturligvis først Oversættelse, dernæst Forklaring af det Gram-

matikalske, saavel med Hensyn til de enkelte Ord, som til hele Sætningen; og tillige Bekjendtskab med de for at forstaae Stedet notwendige historiske og antiquariske Oplysninger.

Gaae vi nu over til det, som ikke er læst før af Disciplen, da mene vi af Dimittenden at kunne fordré, at han med nogenlunde Lethed og Færdighed skal kunne oversætte og forstaae et Sted af en latinſt Prosaist, hvor Indholdet ikke legger føregne Vanskeligheder i Veien.

Vi have ovenfor antydet, at vi ved disse Bemærkninger ikke egentligt have havt Examen Artium for Die, fjordt Hensyn til den ikke aldeles kan udelukkes. Det vi derfor opſtille de nysanførte Fordringer angaaende den Modenhed og Indſigt, som bor findes hos Dimittenden, er det blevet os klart, at denne ikke kan naaes, uden at Dimittenden har læst et vist Quantum af latinſte Forfattere. Dette Quantum kan næppe indskrænke sig til de farvelige Fordringer, Forordningen af 10 August 1818 antager som Minimum; den har ogsaa selv tilkjendegivet, at den kun anseer dette Minimum som den udelukkende Betingelse, uden hvilken Ingen kan stedes til Examen Artium, og at den ventet, at de Begavede gaae videre. Folge heraf troe vi, at en Dimittend bør have læst af

Historisk Latin:

Cæsar de bello Gallico 3 à 4 Boger, Sallustis Jugurtha eller Catilina, Livius 2 Boger, og, hvor Omstændighederne tillade det, Noget af Tacitus.

Oratorisk Latin:

Ciceros Taler henved 100 Capitler.

Philosophisk eller rhetorisk Latin:

Cicero de oratore 2 Boger eller Quæst. Tuscul.

3 Bøger eller de officiis 3 Bøger, og, hvor Omstændighederne tillade det, Noget af Philosophen Seneca.

Som Overgang fra det oratoriske til det philosophiske Latin Lælius eller Cato.

Poetisk Latin:

Virgils Aeneis eller Georgica 2 à 3 Bøger.

Ovids Metamorphoses 2 Bøger.

Horats's Satirer eller Breve,

Ars poetica,

2 à 3 Bøger af Oderne.

1 Comedie af Terents.

Torat kunne udføre den her lagte Plan, have Latinlærerne ved denne Skole, som har det Held for Dieblifiket at bestaae af 5 Klasser, af hvilke de twende: 3A og 3B ere beregnede hver paa eet Åar, overvejet og antaget folgende Fremgangsmaade ved Latinunderviisningen.

Første Klasse

er beregnet paa et toaarigt Cursus, da Disciplene i denne Klasse nødvendigiis maae deles i tvende Afdelinger, med hvilke der maa læses førstilt i de samme Timer. Idet nu Latinunderviisningen fordeles paa fire Halvår, have vi tænkt os den saaledes:

I første Halvår læses af Madvig's Grammatik § 1-2, af Bogstavlæreren § 3-4 og § 6, dog med Undtagelse af Anmærkningerne; Beiningslæreren Cap. 1-2 samt Declinationerne (Cap. 3-8); dog forbigaaes det, der er trykt med smaa Bogstaver. Af § 39 medtages kun det Allernødvidigste. § 40-43 og Cap. 9 forbigaaes. Af Cap. 10 læses § 56-58a (incl.) samt § 60-62. Af Cap. 13 læses § 93-98 samt af Cap. 14 § 108.

Hertil slutter sig, hvad der læses i Borgens Latinse

Læsebog for de første Begyndere, nemlig No. 1-17 (incl.)

Når Disciplen har vel indpræntet sig et Stykke af Læsebogen, øves han i skriftlige Arbeider, der deels bestaae i at oversætte de under Stykkerne i Læsebogen optegnede eller med dem lignedannede danske Exempler, esterat de først ere gjennemgaaede mundtligt, hvorpaa de indsøres af ham i hans Stilebog paa Skolen; deels øves Disciplen i at skrive Latin efter Dictat.

Hørat forslaffe Disciplene et Forraad af Ord, indøves daglig et passende Antal af de i Læsebogen anførte Gloser.

I andet Halvaaar repeteres det, der i første Halvaaar er læst af Grammatiken; som Nyt læses: § 68-73, § 80-85 og § 90; § 99 og § 109-112. Desuden forklares for Disciplene Læren om Sætningens Dele og disse indbyrdes Forhold, saaledes at Grammatiken stedje sammenholdes dermed.

Hertil svare i Borgens Læsebog No. 18-24, som østere gjennemlæses og paa flere Maader varieres med Disciplene.

Stiilovvelserne fortsættes efter den ovenanførte Maade; disse ville vel fordre nogen Forberedelse hjemme, men striyes paa Skolen.

Gloserne udøves fremdeles daglig.

I tredie og fjerde Halvaaar repeteres det i første Aar læste Pensum af Grammatiken; dernæst læses som Nyt: det Vigtigste af § 39, § 40-42, § 48-53, § 63-64, § 86-89 og 91, § 101-106. De uregelmæssige Verber læres, estersom de forekomme i Læsebogen, deels ved Henviining til Grammatiken, deels til Læsebo-

gen, hvori de findes antegnede til hvert Stykke. Endelig læses § 154-160, § 161, § 165-168 og § 169-172.

Af Borgens Læsebog læses i tredie Halvaar No. 25-44, saaledes at Disciplene bestandig henvises til de Steder i Grammatiken, hvor de tilsvarende Negler findes anførte. Paa denne Maade vinde de et større Bekjendtskab med deres Grammatik, og en Deel syntactiske Negler indprentes dem derved. I det fjerde Halvaar læses No. 45-47, samt nogle af de i Læsebogen anførte Fabler og Smaafortællinger, for at staffe Disciplene Øvelse i at læse Latin i Sammenhæng.

Stiiløvelserne fortsættes i disse 2 Halvaar paa Skolen efter de i Læsebogen anførte danske Exempler og lignende selv dannede. Når Disciplene gaae over til Læsningen af Fablerne og Smaafortællingerne, oves de i at skrive Stiil efter Borgens latiniske Stiiløvelser, hvorfod der vælges passende Stykker, og et saa stort Stykke oversættes, som Tiden tillader. Disciplene oves endvidere i at skrive Latin efter Dictat, og Gloserne læses fremdeles daglig.

Bed Overgangen fra første til anden Klasse ville Disciplene saaledes være i stand til at begynde Læsningen af en lettere Auctor, der vel ikke kan være nogen anden end Cornelius. I Grammatiken have de læst de vigtigste Punkter af Formlæren, ligesom de første og nødvendigste Dele af Syntaxen heller ikke ere dem ubekjendte. De have erhvervet sig et passende Ordsorraad af de udenad lærte Gloser og kunne begynde, under nærmere Veiledning, at skrive Stiil, for at indøve og indfærpe sig de i Grammatiken læste Negler.

Anden Klasse.

I denne Klasse maae begge Partier, baade de fra første Klasse opflyttede Disciple, og de, der allerede have siddet 1 Åar i Klassen, folges ad, saa at det Pensum, der skal præsteres i Læsebogen, fordeles paa 2 Åar, mens dens derimod det, der skal læses af Grammatiken, gennemgaaes i 1 Åar, for at det andet Åar kan for Disciplene tjene til en yderligere Gjentagelse af det læste Pensum.

Af Grammatiken repeteres oftere det, der allerede er læst i første Klasse, dog saaledes, at Disciplene læse de angivne §§ i større Fuldstændighed, end der fandt Sted ved den første Læsning. Hertil kommer nu: de vigtigste Dele af Lydlæren, dog af Prosodien kun Hovedreglerne; af § 39 læses, hvad der er trykt med store Bogstaver; det Vigtigste af § 54-55, § 64-67, § 74-77, 92, § 113-116. De uregelmæssige Verber læres efter Grammatiken, dog med Forbigaaelse af adskillige Enkelheder; ligeledes § 162-64 og § 173-174. Samtidig med Læsningen af Boiningslæren læses det første Afsnit af Syntaxen, hvorfra allerede flere enkelte Negler ville være Disciplene bekendte fra første Klasse ved deres Læsbog og den i Forbindelse hermed skete Henvisning til de syntaktiske Negler. Nu læses Hovedreglerne af Cap. 1 om Sætningens Dele; Casuslæren (Cap. 2-6) og det Vigtigste af Cap. 7 og 8. Hernied sluttet det grammatiske Cursus i anden Klasse. Hvad der iøvrigt af syntaktiske Negler, især med Hensyn til Verbets Tider og Maader og Conjunctionernes Styrelse maatte forekomme under Læsningen, forklares Disciplen ved stadig Henvisning til vedkommende Steder i Grammatiken, for at de kunne

Iere lidt efter lidt at bruge den paa egen Haand og ikke skulle føle sig fremmede for den.

Til *Hydning* bruges i det toaarige *Cursus Cornelius*, hvoraf alle græske og barbariske Levnetsbestrivelser gjennemgaaes; dernæst 1 Bog af *Cæsar de bello Gallico*, dog saaledes, at enkelte vanskelige Steder kunne opsettes til *Repetition* i 3B.

Hvad de skriftlige Arbeider angaaer, da fortsettes ikke blot *Ovelsen* i at skrive Latin efter *Dictat*, men Disciplene maae udarbeide ugentlig 3 Stile paa følgende Maade: Efter Borgens eller Weinhendts Stiilovelser gjennemgaaes i 1 Time ugentlig et passende Pensum, der, saavidt muligt, svarer til det, Disciplene læse i *Syntaxen*, og som hjemme indføres af Disciplene i deres Stilebøger. Denne Stiil rettes af Læreren hjemme, og Deilene forklares paa Skolen i den følgende Time. I 1 Time om Ugen oves Disciplene i at oversætte mundligt paa Latin paa Skolen et Stykke af ovennævnte Exempelfamlinger, hvilket de forud maae have gjennemset hjemme, saa at de kunne gjøre Nede for vedkommende Regel og anvende den paa de enkelte Exempler. Hertil vælges helst Stykker, hvorved Disciplene kunne faae Lejlighed til at indove Læreren om Pronominer, Verber og Partikler; Reglerne for disse sidstes Brug ere Disciplene vel endnu ubekjendte af Grammatiken, men de kunne dog practist bibringes dem ved Exempler og Forklaring. Endelig skrives een Gang ugentlig hjemme en sammenhængende Stiil af lettere Art af de Disciple, der paa andet Aar sidde i Klassen, og af det yngre Parti en Exempelstiil, der tager Hensyn til de Regler og Talemaader, der ere komne til Anvendelse i det Pensum, der af Cornelius eller Cæsar er læst i Ugens Læb, ligesom Disciplene ogsaa stadtigt oves i

at lære udenad og anvende de Glosor og Phraser, der forekomme i deres Auctorer.

Bed Disciplenes Obergang fra anden Klasse til tredie Klasses nederste Afdeling (3 B) opstilles folgelig den Fordring til dem, at de skulle have læst ovennævnte Pensia af Cornelius og Cæsar, saa at de kunne gjøre Nede saavel for de enkelte Ord, som for disse og Sætningernes indbyrdes Forhold. De maae kunne udarbeide en Stiil af lettere historisk Art ved Hjælp af Lexica og Grammatik, uden væsentligt at støde an imod Formlæren eller imod Læren om de enkelte Ords Forhold og Styrelse i en Sætning.

Tredie Klasse.

B. (Yngste Afdeling.)

Denne Klasse danner Obergangen til en mere videnskabelig Undervisning og er beregnet paa at gjennemgaaes i 1 Aar; de Auctorer, her læses, skulle tillige opgives ved Disciplenes Dimission.

I Grammatiken maae Disciplene absolvere Formlæren, saaledes at det, der i de forrige Klasser blev forbrigaet, nu ved Repetitionen, med Undtagelse af saa Enkeltheder, medtages. Lydlæren gjennemgaaes nu fuldstændigere: Cap. 1 læses heelt; det Vigtigste af Cap. 2, forsaavidt det er nødvendigt til Læsningen af det poetiske Latin. Adskilligt af Læren om de græske former i Declinationerne forbrigaes. § 39 læses fuldstændigt, ligeledes Cap. 9, 16 og 17-21 o. ff. Af Orddannelseslæren medtages de Vigtigste Punkter, saa at Disciplene kunne faae et Overblik over den. Af Syntaxen læses 1ste Afsnit temmelig fuldstændigt, med Forbigaaelse af enkelte Anmerkninger og Paragrapher, der nærmest angaae den

senere Latinitet og Digternes Sprogbrug, og som ere bestegnede ved Nummerkningsstryk. Af 2det og 3die Afsnit læses Hovedpunkterne. De til Syntaxen knyttede Tillæg ville tildeels blive Disciplene bekjendte ved de hyppige Henvisninger dertil under Læsningen af Auctorerne. Af Versløren læses kun det, der vedkommer Hexametret.

Af Auctorer læses følgende: Af Cæsar de bello Gallico gjennemgaaes i det Hele 3 à 4 Bøger, den Bog iberegnet, som er læst i 2den Klasse, og som nu ved Repetitionen i denne Klasse læses i sin Heelhed, uden Forbigaaelse af de vanskeligere Steder, som deri maatte forekomme. I 2det Halvaar læses 30 à 40 Capitler af de lettere af Ciceros Taler, og i Slutningen af Aaret foretages en Repetition af begge Auctorer. Ogsaa af poetisk Latin skulle Disciplene i denne Klasse opgive et passende Pensum; hertil mere vi, at tvende Bøger af Ovids Forvandlinger ere meest tilskede, fordeelte paa de tvende Halvaar.

I denne Klasse begynder tillige Underviisningen i Mythologie, hvilken er henlagt til den græske Undervisning.

Til Stile benyttes for Tiden Ingerslevs Samlinger; disse Opgaver oversættes deels skriftligt hjemme, deels gjennemgaaes de mundtligt paa Skolen. Disciplene udarbeide ugentlig 2 Stile hjemme og 1 paa Skolen, hvilken sidste, saavidt muligt, tager Hensyn til det i Ugens Læb af Grammatiken læste Pensum. 1 Gang om Ugen gjen- nemgaaes en Oversættelse fra Dansk til Latin mundtligt, der i det første Halvaar meest beskjæftiger sig med Indsævelsen af de foran i Samlingerne anførte Exempler til Indstærplinge af forskellige syntactiske Negler, under ständig Henvisning til vedkommende Negler i Grammatiken;

i det sidste Halvaar anvendes til denne mundtlige Oversættelse et eller andet af de historiske Afsnit, hvorpaa Disciplene forud maae have forberedt sig hjemme. De skriftlige Stile udarbeides i det første Halvaar alene efter de geographiske og historiske i Samlingerne; i det sidste Halvaar opgives stundom en Stil af ikke-historisk Indhold, f. Ex. af et af de lettere Stykker af de verrinste Taler.

En skriftlig Version fra Latin til Dansk foretages ugentlig med Disciplene. I det første Halvaar opgives dem i Neglen Versioner af historisk Indhold; i det sidste Halvaar dicteres dem Opgaver af en ciceronianst Chrestomathie.

Alle Stile og Versioner rettes af Læreren hjemme og gjennemgaaes derefter paa Skolen med Disciplene. Den latinske Original til Stilene eller en af Læreren udarbeidet Oversættelse dicteres, naar Tiden tillader det, Disciplene og læres af dem udenad ved Enden af Ugen.

A. (Ældste Afdeling.)

Grammatiken repeteres, forsaavidt de forhen læste Stykker angaaer; det tidligere Forbigaaede medtages paa saadanne Enkelheder nær, som ikke fordrer lære, og Metriken, der gjemmes til fjerde Klasse.

Af Auctores læses omtrent 60 Capitler af Ciceros Taler, 1 Bog af Livius og Sallusts bell. Catilinarium eller omtrent et lignende Pensum af en anden Historiker. Af Poesie læses Virgils Eneis eller Georgica 1 à 2 Bøger og 1 af Terents's Comedier.

Til Stilen (Oversættelse fra Dansk til Latin) tages et sammenhængende, med det næste ikke ligefrem i Forbindelse staende Stykke, der enten dicteres, eller hvortil der

bruges en trykt Bog. Dette udarbeides til hvende ugentlige Timer, sædvanligst hjemme, undertiden paa Skolen. Undertiden opgives der et sammenhængende Stykke, der, saavidt muligt, tager Hensyn til det i den forløbne Uge af Grammatiken læste Pensum. Naar Leiligheden tillader det, foretages der mundtlige Oversættelser, eller der gjøres Extemporalstile.

Oversættelse fra Latin til Dansk gjøres 1 Gang ugentlig hjemme, hvortil i Almindelighed bruges Heinrichsens Samling.

I Neglen rettes alle skriftlige Arbeider af Læreren hjemme og gjennemgaaes derefter med Disciplene paa Skolen.

Endelig gjennemgaaes de romerske Antiquiteter efter en trykt Bog, der for Fremtiden vil blive Bojesens; Repetitionen heraf opstættes til fjerde Klasse.

Sjerde Klasse

er beregnet paa 4 halvaarlige Cursus. I det første Halvår af hvert År læser hele Klassen sammen; i den sidste Halvdeel skilles, saavidt det lader sig gjøre, Candidaterne fra de andre Disciple.

I Grammatiken repeteres hele Året igjennem det forhen Læste; den for forbogaaede Metrik og Prosodien medtages heelt. Til Grammatikens Læsning anvendes i Neglen 3 Timer ugentlig i Forbindelse med Auctorerne.

Af Auctorerne læses stataristik:

Livius eller Tacitus 1 Bog.

Cicero de oratore 2 Bøger eller Quæst. Tuscul.

3 Bøger eller de officiis 3 Bøger.

Virgilis Eneis eller Gevrgica 1 Bog.

Horats's Oder 2 à 3 Boger, Satirerne eller Bre=
vne, ars poetica.

Cursoriſſ læſes:

Svetonius eller en lignende Forfatter, helſt af Sølv=
alderen.

I hvert Aars første Halvaar søger man at naae det
for dette Aars Dimitteunder tilbageværende Pensum, hvor=
ved der tillige opgives Disciplene til Hjemmeslid adskillige
Forfattere til Selvſtudium, hvis Valg overlades Discip=
lene, men ledes af Læreren. Det ſidste Halvaar anvendes
til Repetition. Læreren lader ſig ved Aarets Begyndelse
meddele en Liste over det forhen Læſte, fordeler det hele
Pensum, der ſkal opgives til Examen Artium, paa den
tilbageſtaaende Tid og antegner dette i en lidet Bog, han
dertil holder. Hvad de ſenest i Klassen opſlyttede Di=ſcip=le
have læſt, repeterer de nu med; det Øvrige repe=te=‐
res af Candidaterne ſærſtilt og, ſaabidt muligt, i ſærſtilte
Timer. I andre ſærſtilte Timer læſes et eller andet Nyt
med de tilbageværende Disciple, dog ſaaledes, at man
ſtedje er færdig inden Sommerferien. Den derpaa fol=‐
gende Tid anvendes til Repetition, og jo nærmere Exa‐
men kommer, desto mere Tid overlades der Candidaterne
til Hjemmeslid og Repetition. Denne Frengangsmaade
paalægger vel Læreren, ifor i ſidste Halvaar, at læſe
nogle flere Timer ugentlig; men den bringer ham den
Førdeel, at han kan hengive ſig til hvert Parti af Klas‐ſen,
eftersom dets Krav fordrer det, og Disciplene den,
at ikke det ene Parti overlæſses, medens det andet har
for Lidet at bestille.

I Almindelighed opgives tvende frie ſtile ugentlig,
ſædvanligt af philofophiſſ eller rhetoriſſ Indhold af en
nyere latinſſ Forfatter. Hvis Disciplenes Modenhed til‐

steder det, opgives dem stundom et Thema, hvorover de hjemme skulle udarbeide en selvstændig Udarbeidelse eller Afhandling. Af disse Stile rettes en Deel af Læreren hjemme, de andre paa Skolen. Naar han gjennemgaaer dem, antegne Disciplene sig i Stilebogen Nettelerne, om hvis rigtige Opfattelse Læreren jævnlig forvisser sig.

Versionerne fra Latin til Dansk tages af en ældre eller nyere latinist Forfatter og skrives af Disciplene i Neglen paa Skolen uden Lexicon og Grammatik. Naar Tiden tillader det, gjennemgaaes en Stil eller Version mundtligt med Disciplene paa Skolen, for at give dem Veiledning og Anvisning til, hvorledes de skulle udarbeide dem hjemme. Ogsaa gjøres der Extemporalstile, saaledes at det Danske, der dicteres, ikke nedstribes, men strax den tilsvarende latinste Oversættelse; disse rettes strax paa Skolen. Ved Versionerne bruges samme Fremgangsmaade som ved Stilene.

De græske Antiquiteter læses efter en trykt Haandbog og repeteres tilligemed de romerske.

Det saaledes Fremsatte vil, som vi troe, give de Disciple, der behorigen benytte sig af Lærernes Veiledning, den Modenhed og Færdighed, som vi troe, at Skolen og Staten bør fordre af dem. Forovrigt ville vi med Hensyn til den af os fulgte Methode, foruden hvad der folger af det Ovenanførte, endnu i Almindelighed bemærke, at i Neglen alle Pensa i Forveien af Lærerne gjennemgaaes med Disciplene, med Undtagelse af en

enlest Gang i tredie og hyppigere i fjerde Klassé, i hvilken Disciplene undertiden maae forberede sig hjemme paa egen Haand; da tilfoies under Examinationen de fornodne Oplysninger.

Tillige ere vi blevne enige om følgende Bestemmelser:

1) Hvad Auctorerne angaaer, da sorges der, saavidt muligt, for, at Disciplene have gode, critist no iagttige og billige Udgaver med stor Tryk, ordentligvis den samme Alle. Det frembringer en uendelig Forvirring, naar de forskelligste Textaftryk, ligefra de sjovdesløseste indtil de correcteste, ere i Disciplenes Hænder. Tiden spildes ved Opmærksomhed paa de forskellige Læsemaader; og, hvad der er det Vørste, Disciplene agte ofte ikke paa, at de have en ganske anden Læsemaade end den, der foredrages, og forstaae slet ikke, hvad der siges. Vi feile neppe i at sige, at Disciplenes Fremgang ikke sjeldent hindres ved de slette og ucorrecte Udgaver, de ere i Besiddelse af.

2) Igjennem alle Klasser skulle Disciplene have Notatbøger i Octav til vedkommende Læsbog eller Forfatter, for deri at optegne, hvad der ikke ligefrem kan betroes Hukommelsen og vil blive dem af Vigtighed under Repetitionen. Hvorvidt disse Forklaringer dicteres Disciplene eller opstrijves af dem efter en fri Opfatning af Lærerens Foredrag, beroer paa de Enkeltes Udviklingstrin i de forskellige Klasser. Enhver Lærer fører Tilsyn med sin Klassés Bøger, sørger for deres ordentlige og, saavidt muligt, eensartede Indretning og efterseer dem hver Maaned, om de ere ordentligt holdte, samt forebygger de Misbrug, der muligt kunne skee med dem. Erfaring har stadtæstet for os, at Disciplene, naar de holdes til at føre disse Bøger ordentligt igjennem hele Skolen, derved vindt

en betydelig Orden i deres Kundskaber og efterhaanden, som de stige i Klasserne, støtte sig Færdighed i med Lethed og Sikkerhed at opfatte et mundtligt Foredrag.

3) Alle Bøger til Stile og Versioner igennem alle Klasser skulle være i Dvart. Der paasees noigtigt, at deres hele Ydre er reenligt og ordentligt. Skriften maa være tydelig og læselig; det Skrevne, som er dicteret Disciplene, hvad enten det er Dansk til at oversætte paa Latin, eller Latin til at oversætte paa Dansk, kommer ved Bedommelsen af Arbeidet med under Overveielse.

4) Der lægges Vægt paa, at Disciplene læse høit, reent og tydeligt samt med den rette Betoning.

Disse ere de væsentligste Punkter, om hvilc Overholdelse til at naae det Maal vi have sat os, Latinlærerne ved denne Skole have forenet sig. De nære det Haab, at de, understøttede af flittige og fremstræbende Disciple, ved at følge en Plan, hvoraf Meget har stadsæstet sig ved fleeraarig Erfaring, Andet har klaret sig for dem ved en omhyggelig Overveielse, ville være i stand til at opfylde de Forhaabninger, som den nærværende Tid er berettiget til at gjøre til denne Green af Undervisningen.

Odense den 21 April 1842.

Kalkar. R. Sict. M. Grone.

Skoleesterretninger

for Skoleaaret fra 1 Octbr. 1841 til 1 Octbr. 1842.

Bed Skoleaarets Begyndelse var Disciplenes Aantal og
Fordeling i Klasserne følgende:

Fjerde Klasses ældre Afdeling	.	11
yngre	— . .	2
		13
Tredie Klasse A.	13
—	B.	10
		23
Anden Klasses ældre Afdeling	. .	8
yngre	— . . .	8
		16
Første Klasses ældre Afdeling	. .	2
yngre	— . . .	5
		7
		Talt: 59

Dertil Tilgang i Skoleaarets Løb:

i Tredie Klasse A.	2
i Anden Klasse	3
i Første Klasse	1
		6
		Tilsammen: 65

Derimod har i Skoleaaret været følgende
Afgang:

i Fjerde Klasse	2
i Tredie Klasse	1
i Anden Klasse	2
	5

Tilbage ved Skoleaarets Slutning	60
Hvoraf forventes dimitterede	10

Tilbage: 50

Til Optagelse i Skolen til 1 Octbr. 1842 ere til Dato anmeldte	8
---	---

Allsaar forventes Discipeltallet til 1 Octbr. d. d. at ville blive	58
---	----

Alle Studerende.

Over Forældrenes Stand og Opholdssteder giver følgende Tabel en Udsigt:

	Indenbyes.	Udenbyes.	Talt.
Geistlige Embedsmænd	1	20	21
Verdslige Embedsmænd	12	—	12
Militaire	3	1	4
Kjøbmænd	1	3	4
Haandværkere	6	—	6
Landmænd	—	11	11
Talt: 23	35	58	

Fagernes Fordeling til de ved Skolen ansatte Lærere har i den første Halvdeel af Skoleaaret været uforandret, saaledes som den i Programmet for 1841 Pag. 43 findes anført. Da Overlærer Dr. Kalkar erholdt Kongl. allernaadigst Dispensation for sine Embedsforretninger fra 1ste April til Årets Udgang d. A., blev Cand. Theol. G. F. P. Strom af den Kongl. Direction antaget som Hjelpearer i Dr. Kalkars Fraværelse. Derved blev en Forandring i Fagernes Fordeling til Lærerne nødvendig, ved hvilken dog Tidens Fordeling til Fagene forblev uforandret, saaledes som den i forrige Åars Program Pag. 42 findes anført, ligesom der også ved denne Forandring i Fagernes Fordeling til Lærerne, blev, saavidt muligt, taget Hensyn til, at der ikke ved Dr. Kalkars Hjemkomst vil behoves nogen betydelig Forandring i den nu indførte Fagfordeling til Lærerne, som fra 1ste April d. A. har været følgende:

Lærere.	4de Kl.	3de Kl.		2den Kl.	1ste Kl.	Fælleds Timer.			Sum ugentlig.
		A	B			3-4.	3 a-b.	2-1.	
1. Sætorph:									
Latin . . .		3	3						
Græss . . .	2								
Naturhistorie .									
Physik . . .									
2. Eskildsen:									
Græss . . .									
Mathematik .	3	4	4	4	4				
3. Paludan-Møller									
Dansk . . .	2	2	2						
Historie . . .	3	2	2	3	2				
Geographie .	2	2	2	2	2				
4. Hansen:									
Hebraisk . . .	2	2	2						
Tydk . . .	2	3	3	2	2				
Religion . . .									
Dansk . . .					3	4			
5. Sick:									
Latin . . .	8	8							
Græss . . .	2								
Franſk . . .	2	3							
6. Crone:									
Latin . . .				8	8	9			
7. Strøm . . .									
Græss . . .	4	4							
Franſk . . .	3	3	2	2	2		1		
Religion:	3							2	
8. Jastrau Skravn.						1			
9. Moe: Tegning						1			
10. Foersom: Musik	{*)								
11. Fencker: Gymn.									
	Sum	31	33	33	28	28			
Dertil fælleds Timer		7	10	10	15	15			
Sum ugentlige Ti=									
mer for hver Klasse		38	43	43	43	43			
									182

*) Dicſe to ſidstnævnte Fag ere ſamtlige Disciple, uden Hensyn til Klaſſerne, inddelte eiter Antæg og Fremgang i 3 Aſdelinger, hvoraf hver faar 2de Timer ugentlig i hvert af diſe Fag.

Tidens Fordeling til Fagene igjennem hele Disciplens Undervisningstid vil efter foranstaende Fagfordeling til Lærerne kunne oversees faaledes:

	F a g e n e .	IV.	III.	II.	I.	$\frac{\text{Sum}}{\text{G}}$	
Sprog døde	Latin og Stiil . . .	8	11	8	9	36	
	Græsk, Oldsager, N. Test.	6	5	4	1	16	56
	Hebraisk	2	2	-	-	4	
Sprog levende	Dansk og Stiil . .	2	2	3	4	11	85
	Tysk	2	3	3	2	9	29
	Franst	2	3	2	2	9	
Videnskaber	Religion, Bibelhistorie	2	2	3	3	10	
	Historie, Geographie	5	4	5	4	18	
	Mathematik	3	4	4	4	15	55
	Naturhistorie	-	-	4	4	8	
	Naturlære	2	2	-	-	4	
Sport	Skrivning	-	1	2	3	6	
	Legning	-	-	2	3	5	
	Sang	2	2	2	2	8	27
	Gymnastik	2	2	2	2	8	27
		Summa	138	143	143	167	1

Af Ovenstaende vil erfares, at hele Skoletiden er fordeelt til Fagene i følgende Forhold:

Sprogene til

Videnskaberne . . . = $85 : 55 = 1,545 : 1,000 = 1\frac{1}{2} : 1$
døde Sprog

til levende Sprog . . = $56 : 29 = 1,931 : 1,000 = 2 : 1$
døde Sprog

til Videnskaber . . = $56 : 55 = 1,018 : 1,000 = 1 : 1$
Videnskaber til

levende Sprog . . = $55 : 29 = 1,897 : 1,000 = 1\frac{9}{10} : 1$.

Heraf sees, at Forandringen i Fagenes Fordeling til Lærerne ingen væsentlig Forandring har medført i Skoletidens Fordeling til Fagene.

Den i forrige Skoleaar constituerede Lærer Cand. Theol. M. A. C. Crane er under 23 Octbr. 1841 al-lernaadigst besikket til Adjunct her ved Skolen.

**De gjennemgaaede Pensæ og foretagne Øvelser
have været følgende:**

4de Klasse.

Latin. Af Nyt er læst: Horat. Odd. lib. I. et II., og med nogle af Disciplene Liv. lib. XXI., Cic. Orr. pro Archia et Ligario, Cic. de Orat. lib. III. Cap. 1-30. Tillige er repeteret det af de afgaaende Disciple til examen artium opgivne Pensum, dels statarist (Virg. Aen. lib. II., Horat. Satt. lib. I. et II. et ad Pisones, Taciti Germania, Liv. lib. I. et III.), dels cursorist. Stil er skrevet hjemme 3 Gange ugentlig efter dicterede Opgaver. Versioner af og til. De trykte Tillæg til Badens Grammatik ere repeterede.

Græsk. Af Nyt er kun læst enkelte Stykker med nogle af Disciplene, som Plutarchi Camillus, Luciani Charon, Odysseae lib. XIII.; repeteret er det til examen artium opgivne Pensum, dog formedelst den knap tildeels kun cursorist. Sophoclis Philoctetes, Herodoti lib. I, IV. V. Aristophanis Nubes, Demosth. Or. pro Corona ere læste statarist. Langes Grammatik er repeteret, tilligemed den forhen læste mythologiske Haandbog.

Hebræisk. Læst af Nyt 16 første Cap. af 2den

Kongernes Bog; repeteret hvad der af Genesis forud var læst.

Dansk. Thortsens Udsigt over den danske Litteratur er gjennemgaet fra S. 80 indtil Enden; Borgens Veiledning til Uffattelse af Udarbeidelser i Modersmaalet fra den 22de Lection indtil Enden er ved Repetition yderligere indprentet. Skriftlige Øvelser ere hyppigt foretagne saavel paa Skolen som hjemme, hvorved der især er lagt Vind paa en streng Orden i Afhandlingernes Disposition og Klarhed i Stilen. Ved Læseøvelserne ere Ohlenschlägers Hafon Jarl, nogle af Baggesens Niimbreve og af Mynsters Betragtninger, samt enkelte Ufsnit af Molbechs Fortællinger af den danske Historic gjennemgaade. Ved de prosaiske Stykker ere Disciplene øvede i at gjøre Nede for Stilens Eiendommeligheder og det oplæste Stykkets Disposition, saavel som i at gengive Indholdet korteligen med egne Ord.

Tysk. Læst efter opgivne Pensa Göthes Hermann und Dorothea og Wallensteins Lager af Schiller; en rørst er læst Noget af Hjorts tyske Læsebog.

Franst. Læst adskillige forhen oversprungne Ufsnit i Borrings Etudes 3 Udg., samt de første 6 Stykker af Bierrings Recueil 1 Udg. Grammatiken er repeteret. Dictat og skriftlige eller mundtlige Stiiløvelser, saavidt Tiden har tilladt det.

Religion. Af det græske Testamente Lucas. Repeteret Lucas og Iohannes Evangelium. Herslebs større Bibelhistorie og Fogtmanns Lærebog. Skriftlige Udarbeidelser 1 Gang om Maaneden.

Historie. I Begyndelsen af Skoleaaret har hele Klassen repeteret Fædrelandshistorien, efter Suhms Udtog, i 2 ugentlige Timer, og den yngre Afdeling alene i 1

Tidne om Ugen læst, efter Estrups Lærebog, en fra forrige Åar resterende Afdeling af Verdenshistorien indtil Åar 1660. Senere har hele Klæssen repeteret Verdenshistorien, efter Estrup, indtil 1660, hvorfra Candidaterne have fortsat Repetitionen indtil Enden, imedens den yngre Afdeling har ved yderligere Repetition gjennemgaaet nogle Afsnit af Oldtidens og Middelalderens Historie. Udarbeidelser ere af og til skrevne.

G e o g r a p h i. Efter Ingerslevs større Lærebog have Candidaterne repeteret hele Geographien; den matematiske Geographi er særskilt gjennemgaaet i nogle Timer. Den yngre Afdeling har med den ældre repeteret Asien og Afrika, derpaa særskilt Europa forfra indtil Spanien.

A r i t h m e t i k. Gjennemgaaet og repeteret Læren om Ligninger med flere ubekjendte Størrelser, rene og urene quadratiske Ligninger, samt Regning med Nodstørrelser, ogsaa med imaginære Udtryk. Repeteret er Læren om Divisibilitet, Brok, Decimalbrok, Bogstavregning, Proportioner, Quadrat- og Cubikrodens Uddragning. Alt efter Kreidals Lærebog.

Geometrien er blevet repeteret nogle Gange efter Bjørns Lærebog.

3d ie Klasse A.

L a t i n. I dette Åar er læst og repeteret Sallustii bellum Catilinarium, Ciceronis Orr. in Catil. I-IV. Cic. Cato major, Cic. Or. pro Archia, Virg. Aen. lib. 1 og Ovid. Metamorph. 6. Stiil i Reglen 3 Gange ugentlig som Hjemmearbeide. Stilene medtages rettede paa Skolen og gjennemgaaes. Undertiden er der skrevet Stiil paa Skolen i Timerne. Version, som skrives hjemme, een Gang om Ugen. Der er deels brugt selv-

dannede Opgaver, deels ere de tagne af Henrichsens Materialier og Versionsbog, og Ingerslevs latinste Stilebog 2 Deel. Af Madvig's latinste Grammatik, som siden Foråret 1842 er indført i hele Skolen, øverste Klasse undtagen, er læst fra Pag. 303-373, samt det Vigtigste af Tillægget om Pronominerne (Pag. 457-473) og af Ord-dannelseslæren (Pag. 184-210), foruden nogle mindre Stykker.

Græsk. Læst og repeteret 9de Bog af Herodot, 6te, 12te og 13de Bog af Homers Odyssee; i Langes Grammatik læst af Nyt Syntaxen til Pag. 234, repeteret hele Formlæren.

Hebræisk. Af Dommernes Bog læst og repeteret de 9 første Capitler (undtagen det 5te Capitel).

Dansk. Grammatiken er repeteret efter Benjamins Lærebog, Læse- og Analyserøvelser jævnligt foretagne; Borgens Veiledning til Udfattelse af Udarbeidelser i Mødersmaalet gjennemgaet fra den 22de Lectien indtil Enden. De skriftlige Øvelser paa Skolen og i Hjemmet have bestaaet deels i Nekskrivning efter Dictat, deels i Udarbeidelser over almindelige eller fra Historie og Religion hentede Opgaver. Ligesom i fjerde Klasse er fortrinlig Vægt lagt paa Dispositionens Orden, samt paa Stilens Simpelhed og Klarhed.

Tydk. Læst af Hjorts Læsebog fra Pag. 369-397, fra Pag. 410-467, fra Pag. 523-526 og fra Pag. 580-591 (99 Pagina) (1ste Udgave af Læsebogen).

Fransk. Af Nyt er læst og repeteret i Borrings Etudes 3 Udgave fra Pag. 174-216, fra 221-242, fra 256-279, fra 302-322, fra 360-366; tillige er repeteret følgende Afslut, som dog Enkelte af Disciplene ikke forhen havde læst: fra Pag. 1-21, fra 109-138, fra 242-

252, fra 280-302, fra 335-342, fra 366-376. Af Grammatik er Formlæren flere Gange repeteret tilligemed en Deel af Syntaxen. Dictat og Stil 1 à 2 Gange ugentligt.

Religion. Læst og repeteret Fogtmanns Lærebog fra § 98 til Enden, Herslebs Bibelhistorie indtil tredie Afdeling af det gamle Testamente Historie, den sidste halve Deel af Kirkehistorien. Skriftlige Udarbeidelses 1 Gang hver Maaned.

Historie. Danmarks Historie repeteret efter Suhm; læst og repeteret, efter Estrups Lærebog, Middelalderens og en Deel af den nyere Tids Historie. Det der er lært af Universalhistorien er indført i historiske Tabeller. Historiske Udarbeidelses i Almindelighed hver Maaned.

Geographi. Europa fra Begyndelsen indtil Keiserdommet Østerrig er repeteret, Afrika læst og repeteret, Alt efter Jüngerølevs større Lærebog.

Aritmetik. Læst fra Ny Ligninger med een ubekjendt Størrelse og gjennemgaaet Negning med Modstørrelser. Repeteret efter Kreidals Arithmetik fra § 27 om Divisibilitet til Enden.

Geometri. Læst fra Ny fra § 127 til § 135. Repeteret det foregaaende et Par Gange — Alt efter Bjørns Lærebog.

3die Klasse B.

Latin. Læst og repeteret Cæsar de bello Gallico 3de og 4de Bog samt de første 23 Capitler af 5te Bog, Ciceros Taler pro lege Manilia og in Catilinam 1, Virg. Aen. lib. II. og Ovid. Metam. I. til v. 450. Af Grammatiken er efter Madvig gjennemgaaet og repeteret de vigtigste Punkter af Lydlæren, hele Boeiningslæren og

Syntaxens 1ste Afsnit samt de 3 første Capitler af 2det Afsnit. Ugentlig er givet 3 latinse Stile efter Ingerslevs Opgaver, af hvilke i Neglen de 2 ere af Disciplene udarbeidede hjemme, den ene skrevet af dem i Timen paa Skolen. Mundtlige Stileøvelser ere foretagne 1 Time ugentlig ligeledes efter Ingerslevs Opgaver. Til skriftlige Oversættelser fra Latin paa Dansk ere benyttede udvalgte Stykker af Cicero efter en Anthologie.

Graæsſ. Læst og repeteret 1ste Bog af Xenophons Anabasis og 10de Bog af Homers Odyssee. I Langes Grammatik hele Formlæren. I Moritz's Mythologie er læst første Deels første Afdeling, og af anden Deel til § 292.

Hebraïſſ. Læst og repeteret af Genesis 37, 39 og og 40de Cap.

Dansk. Grammatiken er repeteret efter Bentzien's Lærebog, Borgens Veiledning til Aff. af Udarbeidelser i Mordermaalet gjennemgaaet forfra indtil den 22de Lection, Læse- og Analyseøvelser foretagne efter Leilighed. Netstrivningen er indøvet ved Dictat, og Afhandlinger udarbeidede over Opgaver af Religion og Historie, i Almindelighed tv Gange hver Maaned.

Tydkſſ. Læst af Hjorts Lærebog fra Pag. 105-194 (i anden Udgave af Bogen 88 Pagina.)

Franſſ. Borrings Etudes littéraires Pag. 1-21, 109-138, 256-266 og 360-376. Af Borrings Grammatik Formlæren og lidt af Syntaxen. Netstrivning efter Dictat og Stiil 1 Gang om Ugen.

Religion. Det Samme som i 3die Klasse A.

Historie. Universalhistorien er læst og repeteret efter Estrups Lærebog forfra indtil Korsstogenes Begyndelse.

(3*)

Det Værte er indført i Tabeller. Historiske Udarbeidelser i Almindelighed hver Maaned.

G e o g r a p h i e. Italien, Tyrkiet og hele Asien læst og repeteret efter Ingerslevs Lærebog.

A r i t h m e t i k. Læst og repeteret Bogstavregning, Proportioner og Quadratrodens Udtrækning.

G e o m e t r i e. Læst af Nyt efter Bjørns Geometrie fra § 71 til § 99 og repeteret samme.

2den Klasse.

L a t i n. Læst og repeteret af Cornelius: Miltiades, Themistocles, Aristides, Pausanias, Cimon, Lysander, Alcibiades, Thrasylus, Conon, Dion, Iphicrates, Charbias og Timotheus. Af Grammatiken læstes før Halvåarskolen Boeningslæren og de Vigtigste Afsnit af Syntaxen efter Baden; efter Halvåarskolen er efter Madvig læst de Vigtigste Afsnit af Lydlæren og Boeningslæren samt af Syntaxen 1ste Afsnits Cap. 1 til 6 incl. Ugentlig er skrevet en sammenhængende Stil efter Weinschenk af det ældre Parti og en Exempelstil efter Borgens af det yngre. Desuden ere tvende mundtlige Stile efter Borgens opgivne Disciplene til Gjennemlæsning hjemme. Øvelser i at skrive Latin efter Dictat ere foretagne, saa ofte Tiden tillod det.

G r æ s t. Øverste Afdeling har læst i Langes Lærebog fra § 44-63, nederste Afdeling fra § 9-23. Af Langes Grammatik er læst og flere Gange repeteret fra Begyndelsen til Pag. 178.

D a n s t. Oplæsning af Flors danske Lærebog forbunden med Analyseering.

T y d s t. Læst og repeteret i Niises store Lærebog fra Pag. 285-360 (75 Pag.)

Fransf. Borrings Læsebog for Mellemklasserne Pag. 40-46, 53-74 og 90-106. Af Sammes Grammatik Formlæren. Notskrivning efter Dictat og Stiil 1 Gang ugentlig.

Religion. Balles Lærebog fra 5te Capitel til 7de, 3die Afsnit. Hørslebs Bibelhistorie fra 4de Periode Pag. 75 til Pag. 202; dog er 3die Afdeling fordet mest oversprungen. Af Bibellæsning Matthæi Evangelium. Lært negle Psalmer udenad.

Historie. Hele Klassen har i to ugentlige Timer læst og repeteret Fædrelandshistorien efter Suhms Udtog; i een Time om Ugen er Køfods fragmentariske Lærebog i Verdenshistorien repeteret forsra indtil Side 134 i Udgaven 1840.

Geographie. Asien, Afrika, Amerika og Australien, samt Europa fra Begyndelsen indtil Danmark incl., efter Ingerslebs mindre Lærebog, læst og repeteret.

Arithmetik. Læst af Nyt: Divisibilitet, Brok og Decimalbrok efter Kreidal. Øvelse i praktisk Regning.

Geometri. Gjennemgaaet efter Bjørns Geometri fra § 45 til § 71; repeteret fra Begyndelsen til § 45.

Naturhistorie. Gjennemgaaet Bloddyrene og Indledningen til Mineralogien.

1ste Klasse.

Latin. Overste Afdeling har læst og repeteret af Borgens Læsebog No. 25 til 37, 40 og 41, 44 til 47 samt 54 Fabler; nederste Afdeling har af samme Læsebog læst og repeteret No. 1 til 13 og 17 til 26; begge Afdelinger have østere gjennemgaaet de i Læsebogen optegnede Glover. Efter Madvigs Grammatik har overste Afdeling læst det Vigtigste af Formlæren; nederste Afdeling det

Vigtigste af Læren om Bogstaverne, Kjønnet, Declinationerne, Adjectiverne, Talordene, Pronominerne og Conjugationerne. Latinse Stile ere 3 Gange ugentlig udarbeidede paa Skolen, samt mundtlige Stiløvelser oftere foretagne, deels efter de i Læsebogen anførte danske Exempler, deels med øverste Afdeling efter Borgens Samling. Øvelser i at skrive efter Dictat ere hyppigt afholdte.

Græsk. Det Vigtigste af Formlæren indtil Talordene er lært efter Langes Grammatik og indøvet under Læsning af Sammes Materialier.

Dansk. Det Samme som i 2den Klasse.

Tydk. Læst og repeteret af Niises lille tydste Læsebog fra Pag. 101 til 176 (75 Pagina).

Fransk. Borrings Læsebog for Mellemklasserne, Pag. 1 til 9. Enkelte Afsnit af Formlæren. Netskrivning efter Dictat 1 Gang om Ugen.

Religion. Det Samme som i anden Klasse.

Historie. Læst og flere Gange repeteret Verdenshistorien efter Røfods fragmentariske Lærebog forfra indtil det vestlige romerske Riges Undergang.

Geographic. Almindelig Oversigt over Land og Vand paa Jordens samt over de enkelte Verdensdele, især efter mundtligt Toredrag. Efter Ingerslevs lille Lærebog er Europas Geographic læst og repeteret forfra indtil Frankrig incl.

Aritmetik. Praktisk Negning.

Geometri. Læst og repeteret flere Gange fra Begyndelsen til § 45 efter Bjørns Geometri.

Naturhistorie i forbindelse med 2den Klasse gjenemgaaet Bloddyrene og Indledning til Mineralogien.

Hvad Underviisningen i de mekaniske Færdigheder, Skrivning, Tegning, Sang og Gymnastik angaaer, da er den i afgigte Skoleaar foretaget uforandret saaledes, som foranstaende Tagfordeling og Programmet for foregaaende Skoleaar Pag. 55 udviser.

Alle de i Regulativet af 19 Septbr. 1833 besalede gymnastiske Øvelser foretages, og af de 59 Disciple have 6 været fritagne efter Lægeattest.

Af Underviisnings = Apparater er i afgigte Skoleaar intet Nyt anskaffet.

Hvad Cathedralskolens Bibliothek angaaer, hvorom Efterretning findes i forrige Aars Program Pag. 57 til 59, da har den Kongelige Direction i Aar opfyldt et længe næret Ønske, hvorved dets Brugbarhed, som et videnstabeligt Apparat i Fyen især for Philologie, Historie og Litterairhistorie vil vinde betydeligt, idet den har til-ladt, at et fuldstændigt scientifisk ordnet Catalog over Bibliotheket, som nu med Programmer og Journaler indeholder omrent 10,000 Volumina, maa trykkes, og da det maa ansees bequemmere for dem, som efter dette Catalog ønske at kjende og benytte Bibliotheket, at have det samlet, end at søge det hesteviis i flere folgende Aars

Programmer, vil det samlede Catalog udkomme som 1ste Deel af et følgende Åars Skoleprogram.

Skolens pecuniaire Status angaaende.

Til det, som om Samme er anført i forrige Åars Program fra Pag. 59 til 64 og i den vedviede schematiske Oversigt over dens Indtægter, bliver her kun at tilføje :

1) I Regnskabsaaret fra 1 Jan. til ult. Decbr. 1841 har Skolekassens rentebærende Capital været 298 Mbd. 43 f. rede Sølv, 19,965 Mbd. 41 f. Sølv, 6,705 Mbd. Sedler, eller Alt beregnet i Sedler efter pari Cours 26,969 Mbd. 78 f. Sedler. Desuden blev i Året 1830 efter den Kongelige Directions Besaling indsendt til det almindelige Skolefond en Odense Skolekasses Capitalfond tilhørende Kongelig 4pCt. Obligation paa 800 Mbd. Sølv, af hvilken Skolekassen fra den Tid ingen Renter har oppebaaret. Endvidere maae til Odense Cathedralskoles Skolekasses Capitalfond henregnes den af Sammes aarlige Indtægter i Året 1840 seete Capitalisering af 1200 Mbd., ved at indløse Bankhæftelserne paa en Deel af de den tilhørende Kirke- og Kongetiender; Aktiebrevene for disse 1200 Mbd. modtages af det almindelige Skolefond, og det for samme i Tiden forventede Udbytte, som er fremkommet af Odense Cathedralskoles Skolekasse, og maa henregnes til denne Skoles Aktiva, hæves af det almindelige Skolefond. Odense Cathedralskoles Skolekasses capitaliserede Aktiva er saaledes for Tiden, Alt be-

regnet i Sedler efter parti Cours: 28,969 Mbd. 78 fl_r .
Sedler.

2) Hvad den i den schematiske Oversigt under No. 5 anførte Indtægtspost, Negusioner fra Odense Amtstue, angaaer, da er der om denne Post igjennem Ephoratet comuniceret en Skrivelse af 3 April 1841 fra den Kongelige Universitets-Direction, saa lydende:

„De Deputerede for Finanserne have underrettet Directionen om, at de Summer, som ifolge allerhøieste Nelsolution af 10 Februar d. A., hvormed Budgetterne for de forskellige Directionen underlagte Stiftelser for Året 1841 ere allernaadigst approberede for bemeldte Åar og indtil anderledes bestemmes blive at udrede af Finantskassen til bemeldte Stiftelser, herefter ville blive i samset Sum anviste af den Kongelige Zahlkasse, for at deraf efter vedkommende Instituter kunne erholde udbetalt det hvert især tilkommende Belob.

„Da under ovennævnte Summer er indbefattet et Belob af 63 Mbd. 64 fl_r , der hidtil aarlig har været udbetalt til Odense Cathedralskole igjennem Odense Amtstue, vil bemeldte Summa saaledes herefter indflyde i den almindelige Skolefond og blive at beregne til Indtægt i dennes istedetfor i Cathedralskolens Neguskab.“

Saaledes er det aarlige Provenue af disse under 1 og 2 anførte Skolekassen tilhorende Activa for Tiden en aarlig Afsgift til det almindelige Skolefond.

3) Skolecontingenter af Disciple have i Neguskabsaaret 1841 udgjort 1277 Mbd. 48 fl_r .

4) Skolekassens Brutto = Indtægter henhørende til Neguskabsaaret 1841 have været af de dette Institut

Naar herfra drages:

a) De paa Skolekassen anviste Pensioner til Pensionister, som ikke have haft Ansættelse her ved Skolen . . .	259 Nbd. 51 §.
b) Til Infassation og Negn- stabsføring	232 — 24 -
c) Skatter og Afgifter af Sko- lens Activa over 8 pCt. .	671 — 84 -
d) Afgivet til det almindelige Skolefond	1000 — --
Til sammen	<u>2163 — 63 -</u>
	Tilbage: 5981 Nbd. 80 §.
	Dertil Skolecontingent: 1277 — 48 -

Alt saa Indtægten til Skolens egne For=
noderheder, saavel af de den tillagte Activa,
som af Skolecontingenter for Året 1841 7259 Nbd. 32 ff.

Altfaa have disse Fonds samlede Indtægter
for 1841 været 1074 №d. 29 ſ.

De af disse Fond tilbealte Understottelser i Skoleaaret fra 1 Octbr. 1841 til 1st. Septbr. 1842 have været 8 Stipendier paa 50 Mbd., 7 Stipendier paa 35 Mbd.,

og 5 Stipendier paa 20 Nbd., tilsammen 20 Stipendiater, af hvilke de 5 ere Disciple, som ere forflyttede hertil fra Nyborg Skole, hvor de forhen have havt Skolebene-
ficijer, og saaledes have Odense Cathedralskoles oprinde-
lige Disciple egentlig for sig havt 15 Stipendiatpladse
og 7 Gratistpladse; nedsat Betaling har Ingen havt.
Den disse 20 Stipendiater tildelede Sum har været i
Alt 745 Nbd., hvoraf dog 100 Nbd. ere som Lys- og
Brændepenge af disse Stipendiater erlagte til Skolekas-
sen; af de øvrige 645 Nbd. ere 438 Nbd. oplagte for
dem til Academiet, og til Stipendiaternes øvrige Forno-
denheder, foruden de til Skolekassen erlagte Lys- og
Brændepenge, er saaledes for Skoleaaret fra 1 Octbr.
1841 til; ult. Septbr. 1842 kun udbetalt dem i Skolen
211 Nbd. Af det Moltkiese Legat have i afgigte Skole-
aar 2de Disciple i denne Skole havt hver 40 Nbd. Alt-
saa bliver den i sidstafvigte Skoleaar til Understottelse for
22 Disciple i Skolen uddelede Sum tilsammen 387 Nbd.

6) Til Understøttelse ved Academiet for Dimisser her fra Skolen er i afgigte Skoleaar anvendt:

- a) Doplæg for de til 1 Octbr. 1841 Dimitede 358 Nbd.
 b) Til samme af Bagger's Legat 100 —
 c) Af Frøken Ernst's Legat til samme, Alt
 beregnet i Sedler til pari Cours . . 246 — 76 ½.

Altsaa er af de til Odense Cathedralskole
ene af Private sjænkede Legater i sidstaf-
vigte Skoleaar uddeelt Understøttelse saavel
til Disciple i Skolen, som til Studerende
ved Universitet, tilsammen 1091 Rbd. 76 §.

Goruden de ovenfor anførte Legater af Etateraad Bagger og Frøken Ernst til Understottelse ved Universitetet, hvilke henhøre til de Fonds, som ere underlagte Universitets-Directionens Tilsyn, er der endnu eet Legat, hvis Fond er henlagt under Fyens Stifts offentlige Midler, under en Familie-Ephors Tilsyn og Denominations Net. Om dette Legat har den nærværende Ephor, Velærsværdige Hr. U. C. Mose, Sognepræst til Norre-Lyndelse og Hoiby i Fyen, velvillig meddeelt mig følgende Efterretning.

Det Michelsen'ske Legat.

Legatet, der bærer dette Navn, er, efterat Uddelingen af dets Renter allerede 1637 var begyndt, oprettet 1651, 23 Marts, ved en Fundats, conciperet af dets Stifter, Bisshop i Fyen Dr. Hans Michelsen 2 Dage før hans Død. Det er bestemt til at understøtte 3 i Fyens Stift fødte eller, om de ere fødte i andre Landets Provindser, dog fra Odense Cathedralskole dimitterede trængende og duelige theologiske eller philologiske Studenter ved et dansk Universitet. Enhver af disse 3 skal i tre paa hinanden følgende Aar nyde en lige Andel af dette Legats Rentebeløb.

Oprindelig var Legatet paa 1000 Rd., der til 6 pCt. skulde udsettes i Jordegods, for at Enhver af de 3 Studerende, det blev til Deel, kunde af denne Rente oppebære 20 Rd. aarlig, og, naar hans Net dertil var omme, have modtaget Legatets fulde aarlige Rentebeløb, 60 Rd. Denne Sum hævede han dog kun til en Tid. Leggeringen nedsatte Rentefoden til 4 pCt. Saaledes rededes hinct Legats aarlige Renter til 40 Rd., hvorfra 15 þ. gif til det Offentlige og Resten 39 Rd. 81 þ., lige-

lig deelt mellem 3 Personer, blev da 13 Nbd. 27 f. til hver. Hermed maatte Legatarerne lade sig noie indtil 1790. Da havde Legatet faaet en Tidvert af 200 Nbd., som Dr. Hans Michelsens Sonnesons Sonneson Johannes Mølle, Sognepræst til Norrebrogård og Prost i Sal-ling Herred i Fylen, havde ved sin Død 1787 sjænket det, og samme begyndte hittil alar at give en 4 pCt. Rente, hvorfra dog kun $3\frac{3}{4}$ pCt. kom Legatarerne til Bedste. Denne Rente, 7 Nbd. 48 f. , lagt til hine 39 Nbd. 81 f. , udgjor Summen 47 Nbd. 33 f. Legatet kunde altsaa nu meddele hver af de 3, der nuo godt af det, aarlig 15 Nbd. 75 f. Siden faac det sig istand til at bringe dem en større Hjælp. Forordningen om Pengevæsenet af 5 Januar 1813 omfrev dets Capital til 1262 Nbd. 48 $\text{f.}^*)$ og kort efter gav det Legatarerne en Tidlang efter Cours-forandringen en langt større aarlig Understottelse, end vor — saaledes:

1816, 59 Nbd.	64 f.	=	19 Nbd.	$85\frac{1}{3}$ f.	Hver Legatar
1817, 71 —	2 -	=	23 —	64 - - -	
1821, 22, 23, 63 —	12 -	=	21 —	4 - - -	
1825, 52 —	84 -	=	17 —	60 - - -	
1826, 53 —	14 -	=	17 —	69 - - -	
1831, 48 —	26 -	=	16 —	9 - - -	

1832 derimod blev Uebyttet af Legatet, dets Negn-stabsformrs Ron m. m. beregnet, for Legatarerne kun 4 Nbd. 85 f. , altsaa for hver deraf 1 Nbd. $60\frac{1}{3}$ f. En Krisis var da indtraadt for det. 1062 Nbd. 48 f. Sølv af dets Capital indestode med flere af Stiftets offentlige

^{*)} Et Beløb, jeg dog nu seer af Protokollen, det allerede siden 1793 harde; men hvorledes de 162 Nbd. 48 f. kom til, taler Protokollen intet om.

Midler i en Gaard i Nyborg, hvis Eier 1831 gjorde en Fallit, der tilfoede Legatet et Tab — det første siden dets Stiftelse. Samme viste sig ved Pantets Realisation at være 183 Mbd. 25 f. Sølv stort — den frelste Capitalsumma af hine 1062 Mbd. 48 f. altsaa til Belob 879 Mbd. 23 f. Sølv. Denne kunde paa Grund af Forholdeene indtil videre ikke afgive nogen Rente til Legatarerne, der altsaa, ligesom 1831, en Tidlang fremdeles maatte tage tiltakke hver med 1 Mbd. 60½ f. aarlig, som Rentter — efter anordningsmæssigt Fradrag — af Legatets 200 Mbd., der var udsatte andensteds. Under disse Omstændigheder ansogte Legatets for Tiden værende Ephor, der blev dette mod Slutningen af Aaret 1832, det Kongelige danske Cancellie, om at Legatets Rentter saavel af den frelste Capitalrest af de i Gaarden i Nyborg indestandne 1062 Mbd. 48 f., som af de andensteds udestaaende 200 Mbd. maatte lægges til Capitalen, indtil denne havde naaet Belobet 1262 Mbd. 48 f., og denne Ansøgning blev bevilget. Dette Belob naaedes 1840, og den siden 1832 afbrudte Renteuddeling af Legatet begyndte Juni Termin høint Aar at foretages igjen med 14 Mbd. 30 f. for hver Legatar.

Hvad Legatets Bestyrelse angaaer, da vil Fundatsen, at samme skal tilfalte Stifterens Descendenter, ældste Arving efter Arving, som bliver ved Bogen og er bosiddende i Flyen; men naar ingen saadan findes, være overdragen Stiftets Bisshop. Denne Villie er stedse efterkommet.

Dr. Hans Michelsen efterlod 3 Sonner, Ludvig, Michel og Henrik. Ludvig, Mag. og Conrector ved Odense Cathedralskole fra 1642 til 1652, overtog høint Legats Ephorat efter sin Fader, for allerede Aaret derpaa ved sin Død 1652 November at austræde det til sin Broder

Michel, Mag. Præst i Norrebroby og Probst i Salling Herred i Thyen, som allerede et Halvaar efter, 1663 Mai, døde. Nu kom Legatets Bestyrelse til det Stifters yngste Søn, Henrik, Præst i Skamby og Probst i Skam Herred, og ved dennes Død umiddelbart til Dr. Hans Michelsens anden Eftermand i Epistopatet fra 1663 til 1676, Dr. Niels Bang, ved hvis dodelige Afgang Bestyrelsen af Legatet gik over til Bisshop Dr. Thomas Ringo, for strax derpaa af ham at overdrages til dets Stifters Sonnesen Mag. Claus Mule, Sognepræst i Norrebroby fra 1677 til 1712, og 1712 at gaae over til dennes Son Michael Mule, Sognepræst i Norrebroby fra 1712 til 1743, og i dette Aar at gives Johannes Mule, Søn af Foregaaende og hans Successor i Embedet fra 1743 til 1787. Nu fulgte de 3 Bisshopper, Dr. Tonne Bloch, Hansen, Dr. Frederik Plum, den ene den anden i Legatets Ephorat, og den sidste fulgtes deri — som ovenfor nævnt — 1832 af Johannes Mules Søn U. C. Mule, Sognepræst til Norrelyndelse og Høiby, der dog, som Adjunkt ved Nyborg Lærde Skole, i Aarene 1815-1819, i hvilket sidste Aar han blev kaldet til Sognepræst paa Nefsnæs i Sjælland, havde udøvet Denominationsretten til Legatet. Der existereriovrigt en for Tiden i min Forvaring værende Protokol for dette, begyndt 1713 og fortsat indtil nu, hvorfra blandt andet sees, at Legatets Capital har fra 1798 indtil 1832 været udestaaende, 1062 Rd. 48 h. deraf hos de forskellige Eiere af forommedte Gaard i Nyborg, og de øvrige 200 Rd. i Stamhuset Hofmannsgave. Nu er Capitalen utsat blandt Stiftets offentlige Midler.

